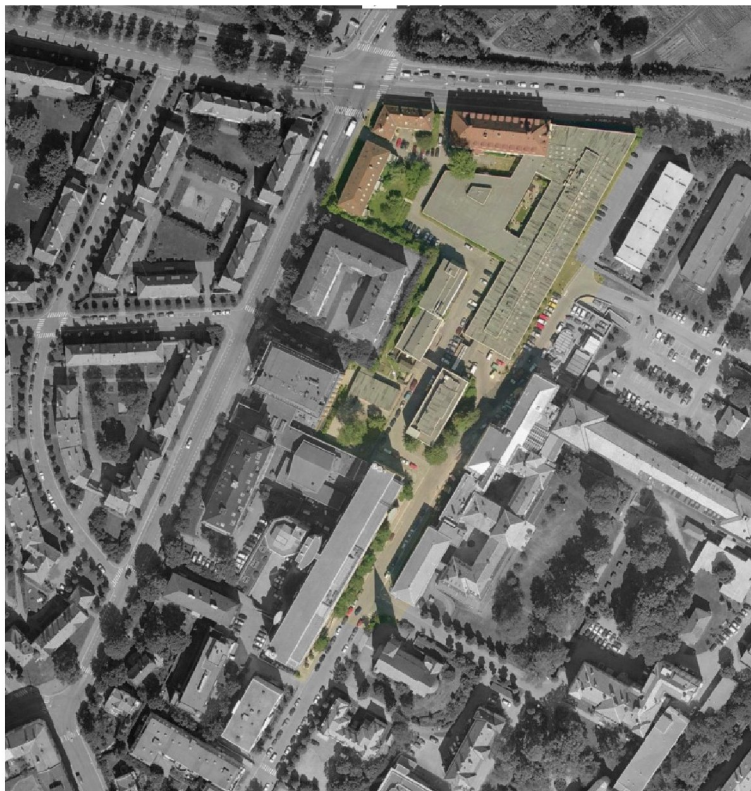

Konsekvensutredning for Nasjonalt folkehelseinstitutt

Delutredning 7c: topografi, grønnstruktur,
miljø og naturmangfold

DRONNINGALANDSKAP

Detaljreguleringsplan - Nasjonalt Folkehelseinstitutt

Konsekvensutredning topografi, grønnstruktur, miljø og naturmangfold

Forslagsstiller:

Statsbygg

Konsulent for delutredningen:

Dronninga landskap as

Prosjektansvarlig:

Rainer Stange

Medarbeider:

Katlinn Clavier

Revisjon	0	1	2	
Dato	20.06.12			
Utarbeidet av	Katlinn Clavier			
Kontrollert av	Rainer Stange			

Introduksjon

Vurdering av verdi, omfang og konsekvenser for tema relatert til landskap vil her beskrives. De vil derimot ikke kunne være nøyaktige i gjeldende prosjekt av flere grunner. Alternativ 0 som det tas utgangspunkt i er ikke den samme som eksisterende situasjon. I tillegg er alternativ 1 og 2 under arbeid og det er derfor flere detaljer som er ukjente. Slike detaljer er for eksempel plassering og mengder grønne tak og nedsunkne hager, arter som plantes og utforming av uterom. Det er i konsekvensutredningen tatt utgangspunkt i alternativenes konsept samt eksisterende illustrasjoner for en vurdering av landskapsrelaterte tema. Under følger en oppsummering av eksisterende situasjon. For mer utfyllende beskrivelser og illustrasjoner henvises det til stedsanalysen. Deretter beskrives en oppsummering av de viktigste endringene i alternativ 0 for landskapsrelaterte tema.

Som beskrevet i stedsanalysen, ligger prosjektområdet på Akersryggen, hvor vi finner et overordnet grønt drag. Dette draget har stor verdi for Oslo og lesbarheten av ryggen er viktig for å forstå Oslos topografi. Innholdet i selve planområdet bidrar i dag ikke til å understreke det grønne draget, i og med at det er mest harde flater her. De eksisterende gårdsrommene er oppstykket og lite opparbeidede for fotgjengere og har liten verdi. Det samme gjelder grøntstrukturen i gårdsrommene. Dette med unntak av hagen foran kontorvillaen som har stor estetisk og historisk verdi. Her er finner man også som beskrevet i stedsanalysen, et visuelt verdifullt valnøttre. Lovisenberggata er beskrevet som et viktig offentlig rom i kvartalet, men med en uklar og rotete avslutning. De grønne strukturene langs Lovisenberggata understreker denne, men har i seg selv middels verdi. Det er ikke kartlagt verdifullt biologisk mangfold i området. Lovisenbergområdet er i dag kartlagt av Oslo kommune som et område hvor det er behov for en ny offentlig park på minst 1 dekar.

Alternativ 0, det vil si dagens regulering, vil i store trekk bygge videre på strukturen til de eksisterende bygningene. De nye bygningsvolumene er store og er lite oppbrutte. Den nye bygningsstrukturen vil tilføre små endringer for uterommene og den fragmenterte vegetasjonen inne i kvartalet. Det legges opp til en «Parkvei» på innsiden av kvartalet. Dett er en gangakse med tilhørende beplantning. Villahagen vil ikke påvirkes direkte, annet enn at bygget vil ta bort utsikten fra denne og tilføre mer skygge. 0-alternativet vil tilføre en hovedinngang med «forplass» som forholder seg delvis til Lovisenberggata og delvis til det indre kvartalet. Det tilføres også en økonomigård som forholder seg til Lovisenberggata. Parkering blir plassert i kjelleren slik at gårdsrommene blir mer tilpasset fotgjengere. På grunn av økt gesimshøyde vil alternativ 0 gi dårligere solforhold i uterommene enn dagens situasjon. I planforslaget foreslås det at lokal overvannshåndtering skal etterstrebtes ved detaljprosjektering.

Konsekvenser

ALTERNATIV 1:

1. Overordnede topografiske trekk:

Verdi: Området ligger på Akersryggen, som er et viktig høydedrag i Oslo og lesbarheten av dette er viktig for orientering i byen. Ryggen er dog ikke et tydelig landemerke. De overordnede topografiske trekkene har derfor middels verdi.

Omfang: Bygget har en mer oppbrutt silhuett enn eksisterende regulering. Dette kan tilsi at det glir lettere inn i by-silhouetten og dermed at det markerer høyden det ligger på mer enn bygget i seg selv. Bygget er derimot så stort at det vil være i en helt annen skala enn byggene rundt, dermed vil man fra avstand allikevel lese bygget mye tydeligere enn selve topografien. Tiltaket har lite negativt omfang.

Konsekvens: Tiltaket har en liten negativ konsekvens for overordnede topografiske trekk.

2. Overordnet grøntstruktur:

Verdi: Som beskrevet i stedsanalysen strekker det seg et grønt drag langs Akersryggen. Samtidig representerer ring to en potensiell grønn åre. I planområdet er det derimot lite grønne strukturer som kan være en del av disse dragene. Den overordnede grønne strukturen i selve området har derfor liten verdi.

Omfang: Alternativ 1 beskriver takhager, nedsunkne hager og nye grønne områder i gårdsrommene. Disse vil øke kontinuiteten i det overordnede grønne draget, spesielt fra avstand. Det vil allikevel være bygget som vil være det dominerende elementet. Tiltaket har derfor middels positivt omfang.

Konsekvens: Konsekvensen for den overordnede grøntstrukturen er liten positiv.

3. Tilpasning til det lokale landskapet:

Verdi: Alternativ 0 har relativt oppstykkede og uoversiktlige uterom. Lovisenberggata som er et viktig strukturerelement, er avsluttet utydelig. Byggene tilpasser seg lite den eksisterende villahagen. Alternativ 0 forholder seg allikevel mer til Lovisenberggata, med inngang, «forplass» og økonomigård, enn dagens situasjon. Dagens regulerings tilpasning til det lokale landskapet har middels verdi.

Omfang: Alternativ 1 forholder seg til Lovisenberggata med inntrukket fasade, plass og inngang mot gata. Alternativet vil styrke Lovisenberggata som offentlig uterom. Det vil åpne for siktlinjen mot enden av gata, som i 0-alternativet er sperret av bygget. Denne siktlinjen har stor verdi for lesbarheten i kvartalet og for å understreke Lovisenberggata som kvartalets ryggrad. Alternativ 1 vil også åpne for siktlinjer på tvers av området i to nye passasjer; en i nord og en i sør. Alternativ 1 har betydelig større og mer sammenhengende gårdsrom på nord- og vestsiden av bygget enn 0-alternativet. Disse kobler seg også bedre til Lovisenberggata, Geitemyrsgata og Kirkeveien samt

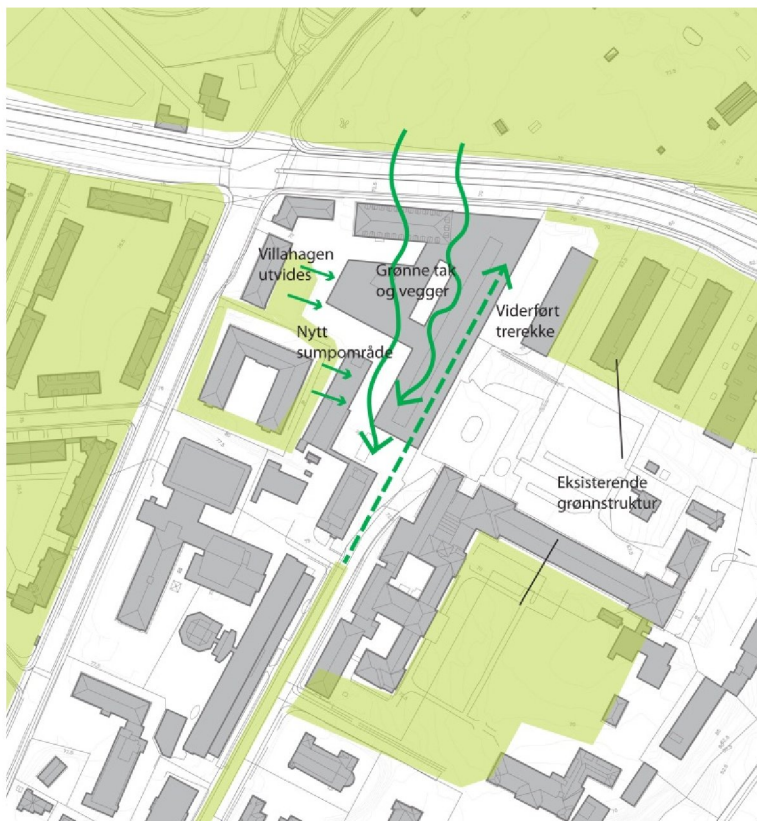
villahagen. Alt i alt tilføres det mer orden og leselighet i prosjektområdet. Sittetrinn og rampe vil ta opp terrengforskjeller i uterommet i nord, noe som tilrettelegger for flere brukergrupper og flerbruk. Lavpunktet i området utnyttes til et vannspeil som vil tilføre området estetisk verdi. Alternativet vil ikke ha direkte konsekvenser for villahagen, men denne vil bli bedre koblet til det nye byggets kantine gjennom en forlengelse. Bygget har et stort volum i forhold til størrelsen på uterommene rundt og dette vil ta bort noen romlige kvaliteter i uterommene. Omfanget av tiltaket er middels positivt.

Konsekvens: Konsekvensen for tilpasning til det lokale landskapet er derfor middels positiv.

4. Bevaring, styrking og tilføring av lokal grøntstruktur:

Verdi: Villahagen utgjør den største verdien når det kommer til grønne strukturer i området. Denne har både estetisk og historisk verdi. I randsonen av villahagen finner vi også et verdifullt valnøttre. Langs Lovisenberggata finner vi trerækker med middels verdi. Grøntstrukturen i resten av området er oppstykket og av liten verdi. Grøntstrukturen i området har derfor til sammen middels verdi.

Omfang: Byggets fotavtrykk vil i liten grad påvirke eksisterende grøntområder og grønne strukturer. Villahagen vil bli bevart uten inngrep, men vil forlenges og kobles bedre til det nye bygget. Alternativet tilfører et fuktig, beplantet område på baksiden av bygget. Takhager og nedsunkne hager tilfører området estetisk verdi, en grønnere karakter, samt grønne uterom for de ansatte. En ny trerække langs fasaden i Lovisenberggata bidrar til å styrke grønnstrukturen og det grønne gaterommet. Disse tiltakene har middels positivt omfang.

Konsekvens: Konsekvensen for den grønne strukturen vil derfor være middels positiv.

5. Geologisk og biologisk mangfold, prioriterte arter og utvalgte naturtyper:

Verdi: Det er ikke kartlagt verdifullt biologisk mangfold innenfor planområdet. Følgende registreringer av truede arter er kartlagt i Artsdatabanken for hele Lovisenbergkvartalet: Det er registrert truede arter (bendeltjernaks og åkersteinfrø) på slutten av 1800-tallet. I og med at bygninger og uterom stammer fra etter denne tiden, eksisterer disse artene sansynnlignvis ikke lenger på området. I tillegg er det registrert sårbar smånesle og sterkt truet dundå i nærheten av Lovisenberg sykehus i 1970. Ingen av disse artene er kartlagt nøyaktig, så det er dermed ikke mulig å si om de befinner seg innenfor området. Det er ikke funnet kartlegginger av verdifullt geologisk mangfold og området har ingen verdifulle områder med fjell i dagen. Det biologiske og geologiske mangfoldet har derfor middels verdi.

Omfang: I og med at fotavtrykket ikke berører flere grønne områder enn alternativ 0, vil sjeldne arter mest sansynnlignvis ikke bli berørt, selv om de skulle befinne seg innenfor planområdet. Alternativ 1 tilfører noen grønne områder, blant annet på tak og i bakgård. Disse kan tiltrekke seg nye arter. Tiltaket vil derfor ha et lite positivt omfang.

Konsekvens: Konsekvensen for geologisk og biologisk mangfold, samt prioriterte arter og utvalgte naturtyper, vil derfor være liten positiv.

6. Stedstilpasset overvannshåndtering:

Verdi: Alternativ 0 fastsetter at lokal overvannshåndtering skal etterstribes, men det presenteres ingen fullstendig løsning for fordreining av vannet, i tillegg har alternativet mange harde flater. Verdien av den lokale overvannshåndteringen er liten.

Omfang: Alternativ 1 tilfører flere «myke» flater hvor vannet kan infiltrere. Dette gjelder takhager, nedsunkne hager og sumpområdet på baksiden av bygget. I tillegg legges det opp til åpen overvannshåndtering i sumpområdet og et vannspeil på forsiden av bygget som også kan ta opp overflatevann. Det er ikke presentert en fullstendig strategi for håndteringen av overvannet. Tiltaket vil derfor ha middels positivt omfang.

Konsekvens: Konsekvensen for lokal overvannshåndtering er liten positiv.

7. Konklusjon:

Alternativ 1 vil ha visse positive konsekvenser lokalt med tanke på størrelse og utforming av gårdsrom, Lovisenberggata som områdets ryggrad, leselighet, tilføring av grønne strukturer på bakken og på tak samt tilpasning til villahagen. Derimot vil byggets høyde og store volum gi negative konsekvenser for romligheten lokalt, men mest for de overordnede topografiske trekkene, hvor bygget vil være svært dominerende i bybildet og minsker leseligheten av Akersryggen.

ALTERNATIV 2:

Alternativ 2 vil i likhet med alternativ 1 sammenlignes med 0-alternativet. Verdien for de forskjellige temaene vil altså være de samme. Verdien vil derfor bli vist i dette kapittelet, men det henvises til alternativ 1 for forklaring rundt verdi.

1. Overordnede topografiske trekk:

Verdi: De overordnede topografiske trekkene har middels verdi.

Omfang: Som i alternativ 1 vil alternativ 2 være svært synlig på Akersryggen, men bygget her vil være mindre dominerende og vil dermed ikke minske leseligheten av de topografiske formene. Tiltakets omfang for de overordnede topografiske trekk er intet.

Konsekvens: Konsekvensen for de overordnede topografiske trekkene er ubetydelig.

2. Overordnet grøntstruktur:

Verdi: Den overordnede grønne strukturen i selve området har liten verdi.

Omfang: Som i alternativ 1, vil takhager og nye grønne områder i gårdsrommene til en viss grad øke kontinuiteten i det overordnede grønne draget, spesielt fra avstand. Tiltaket har middels positivt omfang.

Konsekvens: Konsekvensen for overordnet grøntstruktur er derfor liten positiv

3. Tilpasning til det lokale landskapet:

Verdi: Dagens regulerings tilpasning til det lokale landskapet har middels verdi.

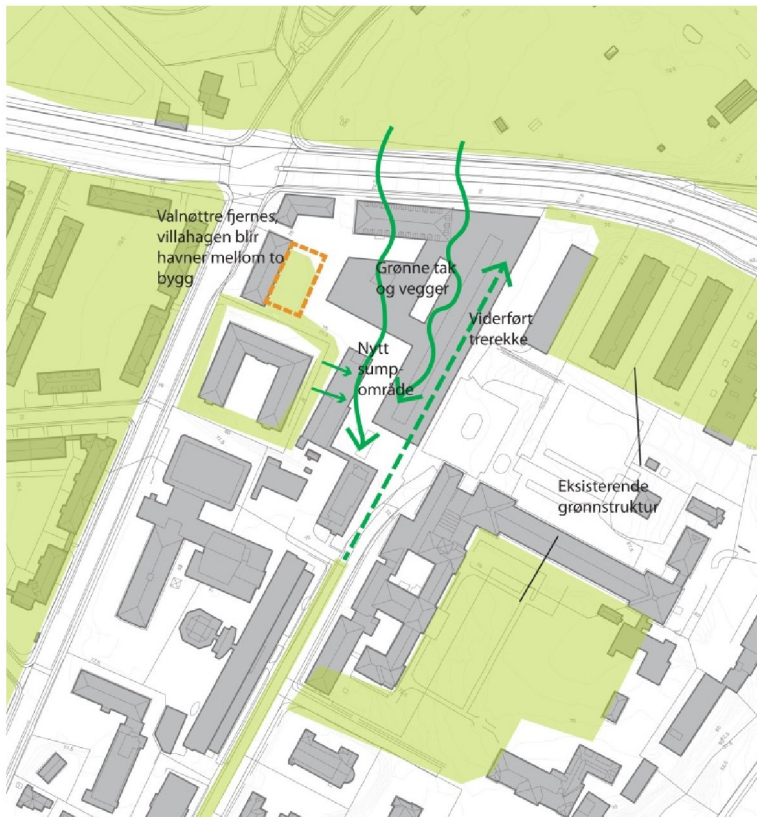
Omfang: Som i alternativ 1, vil alternativ 2 styrke Lovisenberggata som offentlig rom. Men dette i noe mindre grad fordi det ikke er en større plass ved inngangen. Siktlinjen i Lovisenberggata, men fasaden er ikke trukket inn like langt som i alternativ 1 og det tilføres derfor ikke like mye rom til gata. En passasje på tvers av området i sør, tilfører en siktlinje på tvers og vil bidra til bedre leselighet. På grunn av byggets store fotavtrykk, vil uteområdene i gårdsrommet være små og oppstykket slik de også er i 0-alternativet. Bygget er lite tilpasset villahagen fordi det ligger i randsonen av denne og hagen vil bli klemmt mellom to fasader og få dårligere lysforhold. Tiltaket er av lite positivt omfang.

Konsekvens: Konsekvensen for tilpasning til det lokale landskapet er derfor liten positiv.

4. Bevaring, styrking og tilføring av lokal grøntstruktur:

Verdi: Grøntstrukturen i området har til sammen middels verdi.

Omfang: Byggets fotavtrykk vil i liten grad påvirke eksisterende grøntområder og grønne strukturer bortsett fra at randsonen til villahagen vil bli berørt og det verdifulle valnøttreet vil måtte fjernes. Alternativet tilfører området nye estetiske og økologiske kvaliteter i form av takhager, nedsunkne hager og et grønt område bak bygget, i likhet med alternativ 1. En forlenget trerekke langs fasaden i Lovisenberggata bidrar også til å styrke grønnstrukturen og det grønne gaterommet. I alternativ 2 er det derimot liten plass til grønne strukturer i gårdsrommet. Omfanget er lite positivt.

Konsekvens: Konsekvensen for den grønne strukturen vil derfor være liten positiv.

5. Geologisk og biologisk mangfold, prioriterte arter og utvalgte naturtyper:

Verdi: Det biologiske og geologiske mangfoldet har middels verdi.

Omfang: Situasjonen for dette temaet vil være det samme som i alternativ 1. Tiltaket vil være av lite positivt omfang.

Konsekvens: Konsekvensen for geologisk og biologisk mangfold, samt prioriterte arter og utvalgte naturtyper, vil være liten positiv.

6. Stedstilpasset overvannshåndtering:

Verdi: Verdien av den lokale overvannshåndteringen er liten.

Omfang: Situasjonen for dette temaet vil være som i alternativ 1, med unntak av vannspeilet som ikke er med i dette alternativet. Tiltakets omfang er middels positivt.

Konsekvens: Konsekvensen vil være liten positiv.

7. Konklusjon:

Alternativ 2 vil ha noen positive konsekvenser lokalt med tanke på forsterking av Lovisenberggata som områdets ryggrad, tilføring av grønne strukturer på bakken og på tak samt noe bedre leselighet i området. Det store fotavtrykket gjør allikevel at forbedringen av uteområdene er veldig begrenset. Byggets begrensede høyde og oppbrutte silhuett gjør at dette ikke forstyrrer leseligheten av de overordnede topografiske formene i landskapet.

Oppsummerende tabell for konsekvenser av begge alternativer:

Tema	Alternativ 1	Alternativ 2
Overordnede topografiske trekk	-	0
Overordnet grøntstruktur	+	+
Tilpasning til det lokale landskapet	++	+
Bevaring, styrking og tilføring av lokal grøntstruktur:	++	+
Geologisk og biologisk mangfold, prioriterte arter og utvalgte naturtyper	+	+
Stedstilpasset overvannshåndtering	+	+

Inspirasjonsbilder til avbøtende tiltak:

GRØNNE VEGGER

Klatre- og slyngplanter i Trädgårdsforeningen i Sverige. Tegnet av Dronninga landskap

Quai Branly i Paris, tegnet av Patrick Blanc (Kilde: Dronninga landskap)

GRØNNE TAK

Grønne tak: Nathan Phillips Square Podium Roof Gardens, Canada (Kilde: <http://clippings.com>)

Sjeldne arter som kan leve i takhager: Lakrismjelblåvinge

BEPLANTEDE PLAGSER

Bytrær: Carl Berners plass, tegnet av Dronninga landskap (Foto: Dronninga landskap)

OVERVANNSHÅNTERING

Fordrøyningskanal ved Bjølsen studentby (tegnet av Snøhetta) og åpen overvannshåndtering i Christian Krohsgate (tegnet av Dronninga landskap)

Vannkanal med forskjellige nivåer, finansdepartementet i Paris (Foto: Dronninga landskap)